

Jeugdzorg: we letten op de centen en vooral op onze jongeren

De jeugdzorg kost de gemeente bakken met geld. Het budget uit Den Haag was en is te weinig voor Almelo. 'Hebben we dan altijd te weinig geld gekregen voor de taak die we moeten uitvoeren? De vraag stellen is hem beantwoorden. Dat geldt ook voor de vraag onze eigen kant uit: geven we al jaren teveel uit, of is er in de afgelopen jaren te weinig begroot? Dat scheelt nogal in het gesprek dat je voert.

Al deze geldkwesties zijn pijnlijk. Nog pijnlijker is het dat het aantal problemen bij kinderen en jongeren niet vermindert. De jeugd groeit op in een complexe wereld. Aanhaken en aangehaakt blijven eisen voortdurend hun tol. Het nieuws staat er bol van. Onlangs nog het schokkende bericht dat zelfdodingen bij jongeren onder de 20 flink stijgen. Als we de cijfers van het CBS erbij halen: in Almelo krijgt grofweg één op de tien jongeren jeugdhulp. Dat is kennelijk nodig, want ik ben wel de laatste die het vertrouwen in de professionals opzegt. Laten we ondertussen niet vergeten dat opvoeden niet eenvoudiger is geworden.

Een voorbeeld. Vorige week is in deze stad besloten via een jeugdbeschermingsmaatregel tot een zogenaamd Families First interventie in een eenoudergezin, om een uithuisplaatsing van een kind van 11 proberen te voorkomen. Die interventie kost een slordige 50.000 euro. Niet gezegd is dat de uithuisplaatsing niet alsnog zal plaatsvinden; de kans daarop is zelfs groot. Is Ambiq uit op winst? Nee! Is de keuze om Families First in te zetten onterecht? Nee! Doet het pijn in de portemonnee van Almelo? Ja!

Het probleem werkt 2 kanten op: bij jongeren die nog steeds veel hulp nodig hebben, en bij de gemeente die elke euro maar 1 keer uit kan geven. De euro die van ons allemaal is. We kunnen budgetplafonds instellen, bonus/malus-afspraken maken met zorgaanbieders, commerciële aanbieders weren, we kunnen nog beter toetsen op kwaliteit, enzovoorts. Maar laten we onszelf ook afvragen: redden we het daarmee? Heus, we maken stapjes vooruit. Het voorbeeld van de Multi-gezinsaanpak werkt en levert besparingen op. Dat is mooi, maar de weg is nog lang. In een stad als Almelo met zijn specifieke kenmerken is die weg bovengemiddeld lang.

Wij als raad zijn er om een realistisch perspectief te bewaken. Wij weten dat de kosten ook nog eens vaak voor de baten uitgaan; in de jeugdzorg; in de zorg in het algemeen. De aanpak van eenzaamheid onder ouderen staat nog niet eens in de steigers. Het arsenaal mantelzorgers neemt eerder af dan toe. Bovendien kosten transities geld. De overgang van de wijkcoaches naar de gemeente zal ook vele niet productieve uren opleveren. Het lijstje is makkelijk uit te breiden.

Ik heb in dit huis deze dagen gejaagd op actuele info over de uitvoering van de jeugdzorg in Almelo. Het kader is er maar is gedateerd [*"Samen mee(r) doen, voorjaar 2014"*]. Operationele doelen, sturen op outcome? Niet gestructureerd, niet planmatig. Dat we meer aan preventie moeten doen en moeten afschalen naar goedkopere vormen van jeugdhulp? Het zal! Maar het stuk dat daarop stuurt bestaat niet.

Zullen we daar eens mee beginnen? Met Smart-geformuleerde doelen? Wij hebben er wel een paar:

- beschikkingsarm werken in de jeugdzorg, te realiseren uiterlijk 1 januari 2019;
 - de verhouding preventie – interventie in de programmering van de jeugdzorg drastisch bijstellen en programmeren: het aandeel preventie neemt daartoe in 2019 en 2020 jaarlijks met 10% toe;
 - de ketensamenwerking in de jeugdzorg verbeteren, gefaseerd realiseren in 2018-2019;0
- Nota bene: we zitten nu tussen beschot en ontschot werken in. Denk aan heldere en te monitoren afspraken tussen wijkcoach en huisarts; tussen hulpverlening en onderwijs;*

Het gaat dus om realisme. Is de lat bij voorbaat niet veel te hoog gelegd bij wethouder Van Mierlo? Is het niet beter om de 3,5 miljoen investeringen in betere zorg, waaronder jeugdzorg, eerst op resultaten te monitoren in 2019 en 2020 zonder in die jaren een taakstellende bezuiniging van driekwart miljoen aan te houden. Is het niet beter om pas in de herfst van 2020 de taakstelling voor daarna te bepalen op basis van die resultaten. Als u blijk geeft van dat realisme, zult u ons op uw weg vinden voor steun voor uw plannen.